

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

2012 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2013 m. kovo 1 d.

Vilnius

(Energetikos ministras Jaroslav Neverovič ir Šešioliktoji Vyriausybė įgaliojimus gavo ir darbą pradėjo 2012 m. gruodžio 13 d. Ataskaita teikiama už Energetikos ministerijos veiklą iki 2012 m. gruodžio 12 d.)

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Įgyvendinant 2012 metų veiklos prioritetus energetikos srityje, buvo tęsiama 2009 metais pradėta sisteminė ir struktūrinė Lietuvos energetikos sektoriaus pertvarka, vykdoma remiantis Europos Sąjungos trečiojo energetikos paketo nuostatomis, siekiant vartotojų interesų užtikrinimo ir didinant energetikos sektoriaus konkurencingumą bei energetinį saugumą. Išskirtinis dėmesys buvo skiriamas strateginių energetikos infrastruktūros projektų įgyvendinimui spartinti.

Suskystintų gamtinių dujų terminalo projektas. Įgyvendinant valstybei svarbų ekonominį suskystintų gamtinių dujų terminalo projektą, buvo pasiekti reikšmingi rezultatai. Kovo mėnesį pasirašyta sutartis su laivo-saugyklos tiekėju – Norvegijos kompanija „Hoegh LNG“ (laivas statomas Hyundai Heavy Industries laivų statykloje, Pietų Korėjoje). Priimtas Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymas, nustatęs suskystintų gamtinių dujų terminalo įrengimo Lietuvos Respublikos teritorijoje, jo veiklos ir eksploatavimo bendruosius principus bei reikalavimus, taip pat sudarantis teises, finansines ir organizacines sąlygas suskystintų gamtinių dujų terminalo projektui įgyvendinti. Vyriausybė pritarė Suskystintų gamtinių dujų pirkimo tvarkos aprašui, kuriuo reglamentuojami pagrindiniai suskystintų gamtinių dujų pirkimo organizavimo tvarkos klausimai, sukuriantys sąlygas suskystintų gamtinių dujų įsigyti skaidriai ir palankiausiomis kainomis. Parengtas ir Vyriausybės patvirtintas Gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašas, nustatantis į Lietuvos Respubliką tiekiamų ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vidaus rinkoje suvartojamų gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo reikalavimų įgyvendinimo tvarką. Parengta ir patvirtinta suskystintų gamtinių dujų terminalo poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Poveikio aplinkai vertinimo procedūros metu nustatyta, kad terminalui tinkamiausia vieta – Klaipėdos jūrų uosto teritorijoje ties Kiaulės nugaros sala.

2012 m. buvo pradėtos viešųjų pirkimų procedūros suskystintų gamtinių dujų tiekėjui atrinkti ir buvo planuota pasirašyti SGD tiekimo kontraktą dar 2012 metais. Tačiau viešiesiems pirkimams užsitęsęs, suskystintų gamtinių dujų tiekimo sutartis 2012 metais nebuvo pasirašyta. Ją ketinama pasirašyti 2013 metais.

Elektros jungties su Lenkija („LitPol Link“) projektas. Įgyvendinant elektros jungties su Lenkija („LitPol Link“) projektą, atrinkti „LitPol Link“ jungties linijos Alytus–Lenkijos siena ir Alytaus pastotės skirstyklos rangovai. 2012 metais gauti „LitPol Link“ jungties nuolatinės srovės intarpo (B2B) projektavimo ir statybos galutiniai rangovų pasiūlymai ir pradėtos derybos.

2013 m. vasario 15 d. buvo pasirašyta sutartis dėl „LitPol Link“ jungties nuolatinės srovės intarpo (B2B) projektavimo ir statybos. Planuojama, kad perdavimo linijos ir Alytaus pastotės skirstyklos techniniai projektai bus parengti ir statybų leidimai gauti 2013 metais.

Elektros jungties su Švedija („NordBalt“) projektas. Įgyvendinant elektros jungties su Švedija („NordBalt“) projektą, atlikti kabelio sausumos trasoje archeologiniai žvalgymai ir atsižvelgiant į archeologų pateiktas išvadas atlikti kabelio projektinių sprendinių koregavimai. Parengti „NordBalt“ kabelio ir keitiklio techniniai projektai ir pateikti savivaldybių derinimui ir statybų leidimų gavimui. Statybos leidimas keitikliui gautas 2013 metų sausio mėnesį, o statybos leidimus kabeliui planuojama gauti 2013 metų balandžio mėnesį.

Naujos atominės elektrinės projektas. Vystant naujos atominės elektrinės projektą, užbaigtos derybos dėl koncesijos sutarties su „Hitachi, Ltd.“ parafuojant koncesijos sutarties projektą dėl Visagino atominės elektrinės. Maršrutas, skirtas sunkiasvoriams ir didžiagabaričiams kroviniams vežti naujos branduolinės elektrinės statybai, pripažintas valstybei svarbiu ekonominiu projektu. Europos Komisija, vadovaudamasi Euratomo sutartimi, pateikė teigiamą nuomonę apie Visagino atominės elektrinės projektą ir konstatavo, kad Visagino projektas prisidės prie energijos tiekimo Baltijos regione saugumo ir visapusiškos Baltijos valstybių integracijos į Europos energijos vidaus rinką. Priimti Visagino atominės elektrinės statybos projektui įgyvendinti reikalingi

įstatymai. Tuo sudaryta galimybė investuotojų bendrovėms – nacionaliniam investuotojui, regioniniams partneriams ir strateginiam investuotojui bendrovei „Hitachi“ – baigti derybas dėl projekto sutarčių, bendrovės įsteigimo ir pasirašyti koncesijos sutartį Seimo patvirtintomis sąlygomis. Rugsėjo 20 d. pasirašytas Estijos, Latvijos ir Lietuvos Ministrų Pirmininkų memorandumas dėl tolesnių veiksmų, susijusių su Visagino atominės elektrinės projekto įgyvendinimu. Šiame memorandume pripažinta projekto bendrovės įsteigimo ir koncesijos sutarties pasirašymo svarba sėkmingai projekto plėtrai. 2012 m. spalio 14 d. kartu su Seimo rinkimais įvyko konsultacinis (patariamasis) referendumas dėl naujos atominės elektrinės statybos Lietuvos Respublikoje. Referendume nepritarus naujos atominės elektrinės statybai Lietuvoje, nebuvo įsteigta projekto įgyvendinimo bendrovė bei pasirašyta Koncesijos sutartis. 2012 m. gruodžio 18 d. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino rezoliuciją, kuria iki 2013 m. gegužės 15 d. siūloma Vyriausybei įvertinti konsultacinio (patarimojo) referendumo rezultatus. Šiuo pagrindu Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas 2013 m. sausio 17 d. potvarkiu Nr. 25 sudarė darbo grupę, kuri iš naujo įvertins elektros generavimo alternatyvas ir pateiks pasiūlymus dėl ekonomiškai optimalios ir vartotojams palankiausio apsirūpinimo elektros energija ir kitais energijos ištekliais.

Elektros energetikos sektoriaus pertvarka. Bendra Šiaurės šalių elektros rinka yra vienas svarbiausių Baltijos šalių elektros rinkų sujungimo plano (BEMIP) ir Lietuvos energetikos strategijos tikslų. 2012 m. vasario mėnesį įsigaliojęs naujos redakcijos Elektros energetikos įstatymas sukūrė teisinę prielaidą Lietuvos elektros rinkos integracijai į Šiaurės šalių ir bendrą Europos elektros biržą. 2012 m. kovo 26 d. elektros perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ ir Europoje pirmaujanti Šiaurės šalių elektros prekybos sistema „Nord Pool Spot“ pasirašė sutartį dėl „Nord Pool Spot“ veiklos Lietuvoje pradžios. 2012 m. birželio 18 d. Lietuvoje įsteigta elektros biržos „Nord Pool Spot“ prekybos zona. Lietuvos elektros gamintojai ir tiekėjai tapo didelės ir skaidriai veikiančios elektros biržos dalyviais, o pabaigus tarptautinės elektros jungties „NordBalt“ statybą, atsivers galimybės maksimaliai naudotis rinkos teikiamomis galimybėmis. 2012 metų rugpjūtį Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ įsigijo 2 procentus elektros biržos „Nord Pool Spot“ akcijų. Tai leidžia Lietuvos bendrovei dalyvauti elektros prekybos sistemos „Nord Pool Spot“ veikloje ir biržos valdyboje. Taigi Baltijos energetikos rinka laikoma lygiaverte partnere planuojant bendros Europos elektros rinkos plėtrą.

2012 m. birželio 12 d. priimtas Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymas, numatantis visavertės integracijos į Europos elektros energetikos sistemas svarbiausius etapus, būtinąsias sąlygas ir bendruosius įgyvendinimo principus.

2012 metų rugsėjį, įgyvendinant perdavimo veiklos atskyrimo nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklos principą, vertikalčiai integruotos įmonės UAB „Visagino atominė elektrinė“, kuri valdo gamybos veiklą vykdančią Lietuvos energija, AB ir skirstymo veiklą vykdančią AB LESTO, akcijos patikėjimo teise perduotos Ūkio ministerijai, o „Visagino atominė elektrinė“ valdytos elektros perdavimo sistemos operatorės Litgrid, AB akcijos perduotos Energetikos ministerijai pavaldžiai bendrovei „EPSO-G“. Tokiu būdu Ūkio ministerija tapo atsakinga už ūkinę–komercinę elektros energetikos sritį, o Energetikos ministerija – už strateginių elektros energetikos uždavinių vykdymą. 2013 m. vasario mėnesį bendrovės „Visagino atominė elektrinė“, kaip Lietuvos elektros energetikos sektoriaus įmonių grupės, akcijų valdymas perduotas Finansų ministerijai.

Gamtinių dujų sektoriaus pertvarka. Lietuvos dujų sektoriuje, remiantis Europos Sąjungos trečiojo energetikos paketo nuostatomis, taip pat buvo įgyvendinama pertvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) pritarė Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reikalavimų neatitinkančių gamtinių dujų įmonių veiklų ir kontrolės atskyrimo plano pakeitimui, kuriuo reglamentuojama teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu iki 2013 m. liepos 31 d. atskirti acinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo veiklą, o iki 2014 m. spalio 31 d. – gamtinių dujų skirstymo veiklą.

Atsinaujinantys energijos ištekliai. Vyriausybė patvirtino Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą – nustatantį atsinaujinančių energijos

išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas.

Atsižvelgiant į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo netobulumo sąlygotą nedarnią, paties įstatymo tikslų neatitinkančią saulės šviesos energijos elektrinių plėtrą, buvo susidariusi kritinė situacija, kuomet per 2012 metus buvo pateikta apie 15 000 prašymų instaliuoti beveik 500 MW suminės galios saulės šviesos energijos elektrinių (iki 30 kWh galingumo). Remiantis nustatytomis supirkimo kainomis, tai būtų pareikalavę papildomai apie 500 mln. litų subsidijų kasmet, kas pabrangintų elektros energiją vartotojams iki 5 ct/kWh. Todėl 2013 m. sausį parengtas šio įstatymo pakeitimo projektas, leidęs išvengti galimo elektros energijos kainos vartotojams didėjimo. Įstatymo pakeitimu apribota mažųjų (iki 30 kW galios) saulės šviesos energijos elektrinių plėtra, pasiekta, kad nebūtų sudaromos išskirtinės verslo sąlygos tokių projektų vystymui.

Energetinių išteklių birža. Priėmus Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymą ir jo įgyvendinamuosius teisės aktus, sukurta energetinių išteklių birža, t. y. sudarytos teisinės sąlygos veikti centralizuotai prekybos biokuro produktais ir naftos produktų atsargomis sistemai, įtvirtintas valstybės lygiu organizuojamos centralizuotos prekybos gamtinėmis dujomis aikštelės (gamtinių dujų biržos) teisinis statusas. Parengtos ir 2012 m. rugsėjo 23 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-182 patvirtintos Centralizuotos prekybos biokuru taisyklės, sudarančios teisinės ir organizacines sąlygas centralizuotai prekybai biokuru vystytis, suteikiant alternatyvią galimybę asmenims prekiauti biokuru skaidrioje, konkurencingoje energijos išteklių biržoje.

Energijos vartojimo efektyvumas. 2012 metais dalyvauta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo rengime. Rengiamas Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę planas.

Skalūninių dujų gavybos galimybių vertinimas. Energetikos ministerijos suformuluotas ir Vyriausybės 2012 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 92 įtvirtintas reikalavimas angliavandenilių išteklių naudojimo konkursų laimėtojams pateikti *finansinę garantiją* (šis pakeitimas leis užtikrinti, kad būtų įvykdytos konkursiniame pasiūlyme numatytos investicijos). Dalyvaujant Aplinkos ministro 2012 m. kovo 14 d. įsakymu sudarytoje Angliavandenilių išteklių naudojimo konkurso komisijos veikloje parengtos konkurso sąlygos ir 2012 m. birželio 25 d. paskelbtas tarptautinis viešas konkursas. Energetikos ministerijos iniciatyva skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos Lietuvoje darbų tęstinumas įtvirtintas strateginiuose dokumentuose – Seimo patvirtintoje Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (84 punktas) bei Vyriausybės 2012-2016 m. programoje (319 punktas).

Vykdyta skalūnų dujų klausimus liečianti visuomenės informavimo veikla (konferencijos, pranešimai spaudai, specialūs interviu žiniasklaidai). Siekiant pritraukti tiesiogines užsienio investicijas, vykdyti susitikimai su dalyvavimu konkurse besidominančiomis didžiausiomis tarptautinėmis naftos ir dujų kompanijomis, konsultuotasi su užsienio valstybių institucijų specialistais (Lenkija, JAV), siekiant pasinaudoti skalūnų dujų sektoriaus vystymo gerąja praktika.

Ignalinos atominės elektrinės uždarymo darbų spartinimas. Įgyvendinant Ignalinos programos projektus, 2012 metais buvo užtikrinama saugi sustabdytų Ignalinos atominės elektrinės blokų priežiūra, perkamos blokams prižiūrėti ir eksploatavimo nutraukimo projektams įgyvendinti reikalingos atsarginės dalys, įrankiai ir įranga. Šiuo metu abu Ignalinos atominės elektrinės reaktoriai yra sustabdyti ir yra saugaus išlaikymo fazėje. Iš I-ojo reaktoriaus kuras yra visiškai iškrautas į panaudoto kuro aušinimo baseinus. Tęsiami turbinų, generatorių su pagalbinėmis sistemomis, maitinimo ir šilumos tiekimo įrenginių išmontavimo darbai. Baigtas įgyvendinti Ignalinos atominės elektrinės termofikacijos įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo projektas. Tačiau dėl nesutarimų su pagrindiniu IAE eksploatavimo nutraukimo darbų rangovu NUKEM, nepaspartėjo esminių projektų B1 ir B2/3/4 įgyvendinimas. Todėl siekiant pakeisti situaciją, tarptautinių donorų iniciatyva ir atsižvelgiant į ankstesnės Vyriausybės energetikos ministro prašymą, 2012 m. gruodžio 13 d. buvo laikinai sustabdytas tarptautinių donorų finansavimas vienam iš didžiausių Ignalinos atominės elektrinės uždarymo projektui B1 (laikinajai branduolinio kuro saugyklai) bei nustatytas terminas išspręsti nesutarimus iki 2013 m. kovo 31 d. Taip pat buvo

parengtas atnaujintas Ignalinos atominės elektrinės galutinis eksploatavimo nutraukimo planas, tačiau jis nebuvo patvirtintas, kadangi nebuvo žinoma tiksli ES finansinės paramos 2014-2020 metų laikotarpiu apimtis. Siekiant užtikrinti tolesnę Europos Sąjungos finansinę paramą Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams, finansavimo poreikis 2014-2020 m. buvo pristatytas ES institucijose ir šalims narėms, dalyvauta derybose, vykstančiose atitinkamuose ES Tarybos formatuose.

Energetikos ministerijos veiklos valdymo efektyvumo didinimas. Siekiant ir ateityje užtikrinti sėkmingą Vyriausybės ir ministro veiklos prioritetų įgyvendinimą, buvo didinamas Energetikos ministerijos veiklos valdymo efektyvumas. Įdiegti trys svarbūs veiklos valdymo procesai Energetikos ministerijoje:

Įdiegus Teisės aktų projektų rengimo procesą, pasiekti šie rezultatai: greitesnis kylančių problemų identifikavimas ir jų sprendimas, lengvai ir bet kuriuo metu pasiekiamą informaciją apie rengiamus teisės aktų projektus, pagerinta komunikacija, bendradarbiavimas tarp teisės aktų projekto rengime dalyvaujančių subjektų, sutrumpėjęs teisės akto projekto rengimo laikas (dauguma teisės aktų projektai parengti ir suderinti iki 80 proc. galutiniam terminui skirtu laiku), galimybė nustatyti, kiek ir kuris skyrius (darbuotojai) rengia teisės aktų projektų ir atitinkamai planuoti jų mokymus.

Įdiegus veiklos rizikų valdymo procesą, lengviau nustatomi įvykiai, galintys turėti tiek neigiamos (rizikos), tiek teigiamos (galimybės) įtakos Ministerijos veiklos tikslams pasiekti. Nustatytos rizikos vertinamos, atsižvelgiant į jų pasireiškimą tikimybę ir galimą poveikį. Efektyviai veikiančioje rizikos valdymo sistemoje užtikrinamas rizikos valdymo priemonių efektyvumo monitoringas, siekiant sukurti atgalinį ryšį.

Įdiegus skundų nagrinėjimo stebėsenos procesą, reglamentuojantį asmenų skundų, gautų Energetikos ministerijoje, persiuntimo pagal kompetenciją, nagrinėjimo ir atsakymų rengimo stebėsenos tvarką, buvo sukurtos prielaidos efektyviam skundų nagrinėjimo procesui vystyti.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

2012 metais Energetikos ministerijos vykdyta veikla, įgyvendinant tris programas, buvo siekiama dviejų strateginių tikslų.

Strateginiai tikslai	Strateginius tikslus įgyvendinančios programos
1 strateginis tikslas Mažinti priklausomybę nuo vienintelio išorinio energijos išteklių tiekėjo	Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinanti Energetikos ministerijos programa
	Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programa
2 strateginis tikslas Užtikrinti saugų ir sklandų Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesą skaidriai ir efektyviai panaudojant tam skiriamas lėšas	Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programa

1. Strateginis tikslas (01) ir jo įgyvendinimo programos

Energetikos ministerijos veiklos strateginis tikslas (01) – mažinti priklausomybę nuo vienintelio išorinio energijos išteklių tiekėjo.

Strateginio tikslo (01) efekto vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2010-ųjų metų	2011-ųjų metų	2012-ųjų metų	2013-ųjų metų	2020-ųjų metų																																							
E-01-01	Galutinis energijos suvartojimas šalyje, ktne	4504	4598	4692	4786	5445																																							
<table border="1"> <caption>Data for E-01-01: Galutinis energijos suvartojimas šalyje, ktne</caption> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Galutinis energijos suvartojimas taikant taupymo priemones, ktne</th> <th>Galutinis energijos suvartojimas netaikant taupymo priemonių, ktne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2009</td><td>4504</td><td>4504</td></tr> <tr><td>2010</td><td>4598</td><td>4598</td></tr> <tr><td>2011</td><td>4692</td><td>4692</td></tr> <tr><td>2012</td><td>4786</td><td>4786</td></tr> <tr><td>2013</td><td>4880</td><td>5074</td></tr> <tr><td>2014</td><td>4974</td><td>5262</td></tr> <tr><td>2015</td><td>5068</td><td>5450</td></tr> <tr><td>2016</td><td>5162</td><td>5638</td></tr> <tr><td>2017</td><td>5256</td><td>5826</td></tr> <tr><td>2018</td><td>5350</td><td>6014</td></tr> <tr><td>2019</td><td>5444</td><td>6202</td></tr> <tr><td>2020</td><td>5538</td><td>6390</td></tr> </tbody> </table>							Metai	Galutinis energijos suvartojimas taikant taupymo priemones, ktne	Galutinis energijos suvartojimas netaikant taupymo priemonių, ktne	2009	4504	4504	2010	4598	4598	2011	4692	4692	2012	4786	4786	2013	4880	5074	2014	4974	5262	2015	5068	5450	2016	5162	5638	2017	5256	5826	2018	5350	6014	2019	5444	6202	2020	5538	6390
Metai	Galutinis energijos suvartojimas taikant taupymo priemones, ktne	Galutinis energijos suvartojimas netaikant taupymo priemonių, ktne																																											
2009	4504	4504																																											
2010	4598	4598																																											
2011	4692	4692																																											
2012	4786	4786																																											
2013	4880	5074																																											
2014	4974	5262																																											
2015	5068	5450																																											
2016	5162	5638																																											
2017	5256	5826																																											
2018	5350	6014																																											
2019	5444	6202																																											
2020	5538	6390																																											
E-01-02	Bendro galutinio energijos suvartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalis metų pabaigoje (didesnio energijos vartojimo veiksmingumo scenarijaus atveju), procentais	16	17	18	19	24																																							
<table border="1"> <caption>Data for E-01-02: Bendro galutinio energijos suvartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalis metų pabaigoje, procentais</caption> <thead> <tr> <th>Metai</th> <th>Dalis, procentais</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2010</td><td>16</td></tr> <tr><td>2011</td><td>17</td></tr> <tr><td>2012</td><td>18</td></tr> <tr><td>2013</td><td>19</td></tr> <tr><td>2014</td><td>20</td></tr> <tr><td>2015</td><td>21</td></tr> <tr><td>2016</td><td>22</td></tr> <tr><td>2017</td><td>24</td></tr> <tr><td>2018</td><td>24</td></tr> <tr><td>2019</td><td>24</td></tr> <tr><td>2020</td><td>24</td></tr> </tbody> </table>							Metai	Dalis, procentais	2010	16	2011	17	2012	18	2013	19	2014	20	2015	21	2016	22	2017	24	2018	24	2019	24	2020	24															
Metai	Dalis, procentais																																												
2010	16																																												
2011	17																																												
2012	18																																												
2013	19																																												
2014	20																																												
2015	21																																												
2016	22																																												
2017	24																																												
2018	24																																												
2019	24																																												
2020	24																																												

2012 metais buvo planuota, kad galutinis energijos suvartojimas šalyje bus 4692 ktne, o bendro galutinio energijos suvartojimo atsinaujinančių energijos išteklių dalis metų pabaigoje (didesnio energijos vartojimo veiksmingumo scenarijaus atveju) pasieks 18 procentų.

2012 metų informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo kaitą (E-01-01 efekto kriterijus) bei bendro galutinio energijos suvartojimo balanso atsinaujinančių energijos išteklių dalį (E-01-02 efekto kriterijus) skelbia Statistikos departamentas 2013 metų viduryje. 2011 m. apskaičiuotas sutaupytas galutinės energijos kiekis siekė 1063 GWh. Tai sudaro 1,9 % 2011 m. suvartoto galutinės energijos kiekio (54614 GWh). Taip pat pagal Statistikos departamento pateiktą informaciją, 2009 metais iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta energija sudarė 18,96 procentų, 2010 metais – 19,83 procentų, o 2011 metais – 20,31 procentų visos suvartotos galutinės energijos. Tai (kartu su faktine atsinaujinančių energijos išteklių generacijos plėtra) suponuoja, kad 2012 metų vertinimo kriterijų reikšmių rodiklių ribos irgi bus pasiektos.

2013 metais Energetikos ministerijos strateginio tikslo (01) buvo siekiama įgyvendinant dvi programas:

- 1) Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinanti programa (kodas 01.01);

2) Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programa (kodas 01.87).

Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinanti programa (kodas 01.01)

Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančia programa siekiama Lietuvos energetinės nepriklausomybės iki 2020 m. užtikrinimo ir tą sąlygojančių uždavinių (strateginių iniciatyvų) įgyvendinimo elektros, šilumos, dujų, naftos, atsinaujinančių energijos išteklių sektoriuose bei energijos efektyvumo ir klimato taršos mažinimo srityse.

Siekiant įgyvendinti pirmąjį programos tikslą – formuoti Lietuvos energetikos politiką ir užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą – buvo vykdomi penki uždaviniai:

- 1) Vykdoma sisteminė energetikos sektoriaus pertvarka;
- 2) Atstovaujama Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką;
- 3) Įgyvendinama Lietuvos branduolinės energetikos politika ir atstovaujama jai tarptautinėse organizacijose;
- 4) Užtikrinamas strateginių energetikos projektų įgyvendinimas;
- 5) Didinamas energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumas bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas.

Sisteminė energetikos sektoriaus pertvarka buvo vykdoma teisiškai perkeltant Europos Parlamento ir Tarybos priimto Europos Sąjungos trečiojo energetikos paketo nuostatas (detaliau pasiekti rezultatai aprašyti I dalyje).

Sėkmingai **atstovauta Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką.**

Skatinant konkurencingos ir integruotos ES energetikos vidaus rinkos sukūrimą, įvairaus lygio susitikimuose buvo keliamos Lietuvos energetinės izoliacijos problemos bei siekiama solidarios ES energetikos politikos. Lietuvos ir kitų ES partnerių pastangomis ES vadovų lygmeniu pasiektas įsipareigojimas iki 2015 metų panaikinti energetines salas. 2014–2020 metais šiam tikslui ES šalims buvo planuota skirti iki 9 mlrd. eurų transeuropinei infrastruktūrai plėtoti, siekiant sukurti trūkstamas pagrindinių Europos energetikos tinklų jungtis (2013 m. vasario Europos Vadovų Taryboje sutarta skirti 5 mlrd. EUR, nors buvo ES valstybių narių, siūlančių ir visai atsisakyti tikslinės ES finansinės paramos teikimo galimybių).

2012 m. rugsėjo 14 d. Energetikos ministerija Vilniuje suorganizavo antrąją BEMIP konferenciją, skirtą apžvelgti Baltijos jūros regiono ES šalių pažangą ir aptarti ateities žingsnius kuriant integruotą ir darnų energetinį regioną. Energetikos ministerijos kvietimu, konferencijoje dalyvavo ES energetikos komisaras G.Oettingeris, išsakęs pritarimą dėl ambicingų Lietuvos ir ES tikslų iki 2014 m. užbaigti vidinės energijos rinkos kūrimą ir visiškai panaikinti ES šalių narių energetinę izoliaciją 2015 metais.

2012 m. balandžio 5 d. surengta diskusija „Ambicingi ES energetikos sektoriaus dekarbonizacijos tikslai iki 2050 metų: Lietuvos kelias“. Renginyje savo įžvalgomis dėl galimų ilgalaikių Lietuvos energetikos sektoriaus vystymo krypčių dalinosi valstybės institucijų atstovai, ekspertai bei socialiniai-ekonominiai partneriai. Branduolinė energetika, atsinaujinantys ištekliai ir energijos taupymas diskusijos metu buvo įvardinti svarbiausiomis priemonėmis siekiant energetikos sektoriaus dekarbonizacijos. Šios energetikos vystymo kryptys padėtų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą į atmosferą, kartu užtikrinant konkurencingumą ir energijos tiekimo saugumą.

Rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, Nuolatinėje atstovybėje ES ir Energetikos ministerijoje suformuotos „komandos“, kurios nuolat dirba su paskirtais Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai programos klausimais, rengia ir tikslina derybinius aprašus, organizuoja ir koordinuoja 2013 m. II pusmetį numatytus pirmininkavimo ES Tarybai susitikimus ir renginius.

2012 m. papildytas preliminarus pirmininkavimo ES Tarybai klausimų (energetikos srityje) sąvadas. Sąvade nurodyti 2011 m. Seimo nutarimu patvirtinti prioritetiniai, pirmininkavimo metu Energetikos ministerijai teksiantys klausimai.

2012 m. Energetikos ministerijos atstovai ES Tarybos darbo grupėse sėkmingai atstovavo Lietuvos interesus energetikos srityje svarstant energijos efektyvumo direktyvą, energetikos infrastruktūros gairių reglamentą (TEN-E), jūroje vykdomų naftos ir dujų paieškų, žvalgybos ir gavybos saugos reglamentą, sprendimą, nustatantį keitimosi informacija apie tarpvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų šalių energetikos susitarimus mechanizmą, Ignalinos AE uždarymą, įskaitant finansavimą kitoje ES daugiametėje finansinėje perspektyvoje, atominėse elektrinėse „streso testų“, saugios branduolinės jėgainės ES kaimynystėje klausimus, pagrindinių saugos standartų direktyvą, radioaktyviųjų medžiagų vežėjų direktyvą, bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemones, dalyvaujant derybose dėl mandato antrajam neeiliniam Branduolinės saugos konvencijos susitikimui, įgyvendinant ES trečiojo energetikos paketą Lietuvoje, Lietuvos (Baltijos šalių) sinchronizaciją su kontinentiniais Europos tinklais (EURUBY susitarimas), Lietuvos energetikos infrastruktūros projektus, išorinę energetikos politikos dimensiją (Energetikos Bendrija, Energetikos Chartija), pasirengiant pirmininkauti ES Taryboje 2013 m. II pusmetį. Visais išvardintais klausimais yra pasiekti rezultatai – užtikrintos Lietuvos interesus atitinkančio teksto formuluotės arba Europos Komisijos parama Lietuvos pozicijai. Kaip svarbiausi, paminėti šie rezultatai:

1) Energetikos infrastruktūros gairių reglamento pasiūlyme įtvirtintos Lietuvos interesus atitinkančios nuostatos, kurios ateityje padės Lietuvos energetikos infrastruktūros projektams gauti europinį finansavimą.

2) Intensyviai tęstos 2011 m. pradėtos įvairių lygių Lietuvos atstovų konsultacijos su atsakingų ES institucijų ir valstybių narių atstovais dėl ES finansinės paramos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui kitoje finansinėje perspektyvoje. Taryboje pasiekta, kad ES finansinės paramos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui kitoje finansinėje perspektyvoje reglamentas būtų atskirtas, Lietuvai teisiniu pagrindu taikant Stojimo sutarties 4 protokolą, tuo tarpu derybiniame pakete dėl kitos daugiametės finansinės perspektyvos atsirado skyrius dėl eksploatavimo nutraukimo finansavimo.

3) Užtikrinta nuolatinė Europos Komisijos parama ir ekspertizė dėl ES trečiojo energetikos paketo įgyvendinimo Lietuvos (suorganizuota įvairių lygių Lietuvos atstovų susitikimai su Europos Komisijos atstovais; buvo nuolat aptariama ES trečiojo energetikos paketo įgyvendinimo Lietuvoje aktualūs klausimai su Europos Komisijos atstovais).

4) Europos Komisijai buvo suteiktas mandatas derėtis su Rusija ir Baltarusija dėl Baltijos šalių elektros sistemos valdymo, atitinkamai buvo aktyviai ir glaudžiai bendradarbiaujama su Europos Komisijos, Latvijos ir Estijos bei kitų valstybių narių atstovais šiuo klausimu, taip pat buvo organizuota įvairaus lygio Lietuvos atstovų susitikimų su Europos Komisijos pareigūnais, dalyvauta įvairiuose susitikimuose ir pristatymuose, organizuotuose Europos Komisijoje, Europos Parlamente ir kitose institucijose.

Siekiant užtikrinti Lietuvos energetinių interesų atstovavimą Šiaurės Europos ir Baltijos jūros regiono tarptautinio bendradarbiavimo formatuose bei kitose tarptautinėse organizacijose, 2012 m. Energetikos ministerijai atstovauta BASREC (Baltijos jūros valstybių bendradarbiavimas energetikos srityje) regioninio bendradarbiavimo formate: dalyvauta BASREC Vykdomojo komiteto (ExCom) ir Vyresniųjų energetikos pareigūnų grupės (GSEO) veikloje. Dalyvauta ir pasisakyta iš viso 9 BASREC susitikimuose. Vienas iš jų – 2012 m. gegužės mėn. 14-15 d. Berlyne įvykęs BASREC už energetikos politiką atsakingų ministrų susitikimas (ministrų susitikimas – svarbiausias BASREC renginys, organizuojamas kas tris metus), kurio komunikate ir naujo 2012-2015 m. BASREC biudžeto pasiūlyme buvo atspindėti Lietuvos interesai.

Be to, tęsiant aktyvų dalyvavimą BASREC ExCom ir GSEO veikloje, suorganizuota BALREPA (Baltijos besikeičiančios energetikos planavimo akademija) sesija spalio 23-26 d. Rygoje, Latvijoje. BALREPA projekto vykdymą BASREC'e prižiūri Lietuva.

Energetikos ministerija dalyvavo rengiant Nacionalinę pažangos programą (NPP), kuri buvo patvirtinta Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014-2020 metų Nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“. Šiuo nutarimu taip pat buvo patvirtintas 2014-

2020 m. ES struktūrinės paramos proporcinis paskirstymas tarp NPP uždavinių. Tačiau suplanuota ES struktūrinės paramos dalis yra beveik tris kartus mažesnė lyginant su realiu poreikiu spręsti svarbiausioms energetikos sektoriaus problemoms ir įgyvendinti ambicingus Vyriausybės 2012-2016 metų programos tikslus energetikos srityje (ypač šildymo kainų mažinimą, daugiabučių renovaciją ir atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant biokuro, plėtrą bei energetinį efektyvumą šilumos ūkyje). Todėl inicijuotas paramos finansinių proporcijų perskirstymo procesas. Vyriausybė turėtų priimti atitinkamą sprendimą artimiausiais mėnesiais.

Įgyvendinant Lietuvos branduolinės energetikos politiką ir atstovaujant jai tarptautinėse organizacijose, 2012 m. Energetikos ministerija kartu su kitomis atsakingomis institucijomis Vienoje atstovavo Lietuvai Branduolinės saugos konvencijos valstybių narių ataskaitų dėl konvencijos įgyvendinimo neeilinėje peržiūroje, kurioje pristatyta Lietuvos nacionalinė ataskaita dėl konvencijos įgyvendinimo. Konvencijos peržiūros metu kaimyninių šalių delegacijoms pateikti klausimai, susiję su atominių elektrinių, planuojamų prie Lietuvos sienų, branduoline sauga. 2012 m. Energetikos ministerija vadovavo Lietuvos delegacijai dalyvaujant TATENA 56-ojoje Generalinėje konferencijoje, kurioje priimti sprendimai svarbiausiais TATENA veiklos (biudžeto, techninio bendradarbiavimo ir kitais) klausimais ir pristatė Lietuvos vardu pranešimą. Laiku ir pilnai sumokėtas narystės, įnašo į Techninio bendradarbiavimo fondą ir įnašų nacionalinių projektų daliniam finansavimui mokestis. Parengtas ir patvirtintas pagrindinis dokumentas (*Country Programme Framework*), kuriuo vadovaujantis vystoma Lietuvos veikla techninio bendradarbiavimo su TATENA srityje. Užtikrintas Lietuvos institucijų specialistų dalyvavimas priemonėse, vykdomose pagal 57 regioninius ir 4 nacionalinius techninio bendradarbiavimo projektus.

Pasiekta, kad galutinėje 2012 m. gegužės 24 d. patvirtintoje Ad hoc grupės dėl branduolinio saugumo ataskaitoje prie tolesnių veiksmų būtų įdėta nuoroda dėl trečiųjų šalių įtraukimo būtinybės; suorganizuotos konsultacijos su Europos Komisijos atstovais rengiantis ESPOO konvencijos įgyvendinimo komiteto posėdžiams dėl Baltarusijos atominės elektrinės; užtikrintos Lietuvai naudingos formuluotės ES-Rusijos energetinio dialogo rėmuose darbo grupės dėl branduolinių klausimų tvarkos apraše (*Terms of Reference*).

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymą reglamentuoja Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo bei Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo strategijos nuostatos. Radioaktyvias atliekas tvarko ir jų atliekynus (Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklą) eksploatuoja VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra (RATA). 2012 metais buvo užtikrintas RATA veiklos programos priemonių įgyvendinimas.

Įgyvendinant ketvirtąją programos tikslą – **sujungti Lietuvos energetines sistemas su Europos Sąjungos sistemomis** – pasiekti svarbūs planuoti strateginių infrastruktūrinių energetikos projektų įgyvendinimo rezultatai (detaliau rezultatai aprašyti I dalyje). Tačiau Lietuvos-Lenkijos dujų jungties projekte tam tikrų darbų nebuvo suspėta atlikti laiku: nebaigta Lietuvos-Lenkijos dujų jungties galimybių studija ir nepateikti pasiūlymai Vyriausybės strateginiam komitetui dėl tolesnės projekto eigos. Planuojama, kad galimybių studiją AB „Lietuvos dujos“ ir Lenkijos įmonė „Gaz-system“ baigs rengti 2013 m. kovo mėnesį.

Įgyvendinant penktąją programos tikslą – **siekti darnios energetikos sektoriaus plėtros** – buvo tobulinama teisinė bazė didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumui bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui (detaliau rezultatai aprašyti I dalyje).

2012 metais toliau tęsiant energijos vartojimo audito sistemos priežiūrą rengti teisės aktų pakeitimai, atestuotiesiems auditoriams suteikti kvalifikacijos pažymėjimai. Vykdamas energijos vartojimo šalyje stebėseną parengtos Valstybės mastu sutaupyto energijos kiekio 2011 metų ir Savanoriškų susitarimų dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo su energetikos įmonėmis vykdymo rezultatų 2011 metų ataskaitos. Įgyvendinant direktyvos 2010/21/ES dėl pastatų energinio naudingumo reikalavimus rengti nacionalinių teisės aktų pakeitimo projektai. Įgyvendinant direktyvos 2009/28/EB reikalavimus parengti Atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų mokymo ir atestavimo tvarkos aprašo ir Elektros energijos, pagamintos iš

atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų naudojimo, išdavimo, perdavimo ir panaikinimo tvarkos pakeitimo, projektai, rengti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo projektai, vykdyta atsinaujinančių energijos išteklių informacinė veikla.

Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančios programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
1 tikslas: Formuoti Lietuvos energetikos politiką ir užtikrinti veiksmingą jos įgyvendinimą				
R-01-01-01-01	Sukurta energetinių išteklių birža (įsteigta – 1)	1	1	100
R-01-01-01-02	Elektros perdavimo veiklos kontrolė atskirta nuo elektros energijos gamybos veiklos (atskirta – 1)	1	1	100
R-01-01-01-03	Vykdomi gamtinių dujų sektoriaus pertvarką, įmonės, neatitinkančios Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reikalavimų, vykdys įstatyme numatytą veiklų atskyrimo reikalavimų procedūrą, vnt.	1	1	100
1 tikslo 1 uždavinys: Vykdyti sisteminę energetikos sektoriaus pertvarką				
P-01-01-01-01-01	Parengtas Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo priemonių planas, vnt.	1	0 ¹	–
P-01-01-01-01-02	Parengti Europos Sąjungos III energetikos paketo nuostatas įgyvendinančių teisės aktų projektai, vnt.	4	4	100
P-01-01-01-01-03	Pakeista šilumos tiekimo veiklos reguliavimo ir kontrolės sistema: parengtų atitinkamų teisės aktų projektų skaičius, vnt.	4	4	100
1 tikslo 2 uždavinys: Atstovauti Lietuvos energetikos politikos interesams ES institucijose ir tarptautinėse organizacijose formuojant ir įgyvendinant Lietuvos ir ES energetikos politiką				
P-01-01-01-02-01	Išlaikomų 2011 m. įsteigtų etatų darbu energetikos srityje Lietuvos Nuolatinėje atstovybėje ES skaičius, vnt.	1	1	100
P-01.01-01-02-02	Komandiruočių į ES Tarybos darbo struktūras, formalias ir neformalias ministrų Tarybas, Europos Parlamentą nagrinėti su energetika susijusių klausimų skaičius, vnt.	34	23 ²	68
P-01.01-01-02-03	Parengtų susitikimų energetikos srityje koncepcijų skaičius, vnt.	0	0	-
P-01.01-01-02-04	Komandiruočių į tarptautinių organizacijų susitikimus nagrinėti energetikos klausimų skaičius, vnt.	8	6 ³	75
1 tikslo 3 uždavinys: Įgyvendinti Lietuvos branduolinės energetikos politiką ir atstovauti jai tarptautinėse organizacijose				
P-01.01-01-03-01	RATA veiklos programos priemonių įgyvendinimas, proc.	100	100	100

2 tikslas: Sujungti Lietuvos energetines sistemas su Europos Sajungos sistemomis				
R-01.01-02-01	Laiku įgyvendinamų svarbiausių strateginių energetikos projektų skaičius, vnt.	7	4	57
2 tikslo 1 uždavinys: Užtikrinti strateginių energetikos projektų įgyvendinimą				
P-01.01-02-01-01	2012 metais įvykdytų naujos atominės elektrinės projekto darbų etapų (parengtas ir pateiktas derinti naujos atominės elektrinės techninis projektas) skaičius, vnt.	1	0 ⁴	–
P-01.01-02-01-02	2012 metais įvykdytų suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto darbų etapų (atliktas suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto poveikio aplinkai vertinimas (PAV), parengta suskystintų gamtinių dujų tiekimo sutartis) skaičius, vnt.	2	1 ⁵	50
P-01.01-02-01-03	2012 metais įvykdytų požeminės gamtinių dujų saugyklos Syderiuose projekto darbų etapų (atlikti tiriamieji gręžiniai Syderių geologinėje struktūroje) skaičius, vnt.	2	2	100
P-01.01-02-01-04	2012 metais įvykdytų Lietuvos–Lenkijos dujų jungties projekto darbų etapų (įvykdyti Lenkijos–Lietuvos dujų jungties galimybių studijos antrojo etapo darbai (galimybių studija); parengti pasiūlymai Vyriausybės strateginiam planavimo komitetui dėl Lietuvos–Lenkijos dujų jungties; pradėta Lietuvos–Lenkijos dujų jungties „Open season“ procedūra) skaičius, vnt.	3	0 ⁶	–
P-01.01-02-01-05	2012 metais įvykdytų Lietuvos elektros jungties su Lenkija („LitPol Link“) projekto darbų etapų (atrinktas „LitPol Link“ jungties nuolatinės srovės intarpo (B2B) projektavimo ir statybos rangovas; parengtas „LitPol Link“ jungties linijos Alytus–Lenkijos siena ir Alytaus pastotės skirstyklos techniniai projektai ir gauti jų statybos leidimai) skaičius, vnt.	2	1 ⁷	50
P-01.01-02-01-06	2012 metais įvykdytų Lietuvos elektros jungties su Švedija (NordBalt) projekto darbų etapų (parengti „NordBalt“ kabelio ir keitiklio techniniai projektai ir gauti jų statybos leidimai) skaičius, vnt.	1	1 ⁸	100
P-01.01-02-01-07	Atlikta sinchroninio susijungimo su ENTSO-E kontinentinės Europos sistema variantų ir tam reikalingų investicijų poreikio analizė, proc.	100	45 ⁹	70
3 tikslas: Siekti darnios energetikos sektoriaus plėtros				
R-01.01-03-01	Sutaupyta galutinės energijos kiekis nuo 2009 m. lygio, proc.	4,5	– ¹⁰	–
R-01.01-03-02	Šilumos energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiesiogiai sunaudojamų atsinaujinančių energijos išteklių šildymo ir vėsinimo sektoriuje apimtis, ktne	748	– ¹⁰	–
R-01.01-03-03	Įrengtoji galia elektros energijai gaminti iš atsinaujinančių energijos išteklių, MW	440	– ¹⁰	–

R-01.01-03-04	Patobulinta atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo sistema (privalomas energijos iš atsinaujinančių išteklių supirkimas didesniu nei rinkos fiksuotu tarifu, kompensacijos nustatymas už specialios įrangos įsigijimą ir kita); nustatytų sistemos elementų skaičius, vnt.	2	2	100
3 tikslo 1 uždavinys: Didinti energijos gamybos, energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą				
P-01.01-03-01-01	Parengti teisės aktai, skatinantys taupyti ir efektyviau naudoti energiją, vnt.	1	1	100
R-01.01-03-02	Parengtų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą reglamentuojančių teisės aktų skaičius, vnt.	3	3	100
R-01.01-03-03	Energetikos agentūros veiklos plano priemonių įgyvendinimas, proc.	100	100	100
<p>1. Naujas nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo priemonių planas bus rengiamas patvirtinus atnaujintą Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją.</p> <p>2. ES Tarybos darbo struktūrų susitikimuose, atsižvelgiant į pateiktų klausimų specifiką (pvz., Branduolinių klausimų darbo grupėje nagrinėjami klausimai), pagal kompetenciją dalyvavo kitų susijusių institucijų (Radiacinės saugos centro, VATESI) atstovai.</p> <p>3. Pagal kai kurių vykusių Tarptautinių renginių specifiką, dalyvavo kitos institucijos.</p> <p>4. 2012 m. buvo planuojama, jog Lietuvos Respublikos Seimui priėmus VAE projekto tolimesniam vystymui reikalingų įstatymų paketą ir patvirtinus Koncesijos sutarties projektą, bus įsteigta projekto įgyvendinimo bendrovė, bei pasirašyta Koncesijos sutartis. 2012 m. spalio 14 d. kartu su Seimo rinkimais įvyko konsultacinis (patariamasis) referendumas dėl naujos atominės elektrinės statybos Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino rezoliuciją, kuria iki 2013 m. gegužės 15 d. siūloma Vyriausybei, įvertinti konsultacinio (patariamojo) referendumo rezultatus. Šiuo pagrindu Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas 2013 m. sausio 17 d. potvarkiu Nr. 25 sudarė darbo grupę, kuri pateiks pasiūlymus dėl ekonomiškai optimalios ir vartotojams palankiausio apsirūpinimo elektros energija ir kitais energijos ištekliais.</p> <p>5. Dėl užsitiesusių viešųjų pirkimų procedūrų suskystintų gamtinių dujų tiekimo sutartis bus pasirašyta 2013 metais.</p> <p>6. Užsitiesė galimybių studijos rengimas. Planuojama, kad galimybių studija bus parengta 2013 m. I ketv. Ją parengus, bus pradėta „Open season“ procedūra. Atsakingas vykdytojas – AB „Lietuvos dujos“.</p> <p>7. Sutartis dėl „LitPol Link“ jungties nuolatinės srovės intarpo (B2B) projektavimo ir statybos pasirašyta 2013 m. pradžioje.</p> <p>8. Statybos leidimas keitikliui gautas 2013 metų sausio mėnesį, o statybos leidimus kabeliui planuojama gauti 2013 metų balandžio mėnesį.</p> <p>9. Buvo planuojama, jog Baltijos šalių sinchroninio prisijungimo prie KET vertinimą atliks Baltijos šalių PSO kartu su Vokietijos PSO. Tačiau dėl 2011 m. kovo 11 d. žemės drebėjimo sukulto cunamio Japonijoje įvykus incidentui Fukušimos AE Vokietijos PSO nutarė nebedalyvauti šiame vertinime dėl ko šių darbų pradžia buvo nukelta. Todėl realūs vertinimo darbai prasidėjo tik 2012 m. balandžio 30 d. Baltijos šalių PSO pasirašius sutartį su Švedijos įmone „Gothia Power AB“ dėl Baltijos valstybių integracijos į ES vidaus elektros rinką ir galimų jungčių įrengimo galimybių studijos atlikimo. Planuojama, jog studija bus baigta 2013 metų spalio mėn.</p> <p>10. Informaciją apie šiuos rodiklius skelbs Statistikos departamentas 2013 metų viduryje. Remiantis 2009 – 2011 m. duomenimis, kurie viršijo prognozes, numatoma, kad 2012 metų vertinimo kriterijų rodiklių ribos irgi bus pasiektos.</p>				

Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančios programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas	Susidariusių skirtumų priežastys
Iš viso asignavimų programai (1+2)	98.207,0	16.217,9	16,5 %	Didžiausią nepanaudotų lėšų dalį sudarė kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos (žr. 1.2.)
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:				

1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	16.012,0	15.088,6	94,2 %	Didelę dalį sutaupyty lėšų sudaro lėšos, skirtos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (342,9 tūkst. Lt) dėl darbuotojų kaitos, neužimtų etatų ir laikino nedarbingumo. Buvo imtasi visų taupymo priemonių, kad taupiai, efektyviai ir racionaliai būtų naudojamos biudžeto lėšos, atsisakant kai kurių planuotų prekių ir paslaugų pirkimų, taip pat atlikus viešųjų pirkimų procedūras, pasiūlyta mažesnė kaina negu buvo planuota.
iš jo: 1.1. bendrojo finansavimo lėšos				
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos:				
1.2.1. TEN-E projektų lėšos	11.127,0	1.129,3	10,1 %	<p>Elektros energetikos projektams TEN-E lėšų buvo numatyta panaudoti – 6 733 tūkst. Lt:</p> <p>1. Projektui „Šiaurės šalių elektros energijos rinkos ir Baltijos šalių elektros energijos rinkos jungtis“ Nr. EEPR-2009-INTE-NORDBALT01-SI2.568532/SI.2568535 – 3280 tūkst. Lt.</p> <p>2. Projektui „Elektros perdavimo linijos Alytus-valstybės siena ir keitiklių stoties statybos projektas“ Nr. 2009-E263/09-ENER/09/TEN-E-SI2.566837 – 3 453 tūkst. Lt.</p> <p>Kadangi lėšų planavimas buvo vykdomas tebevykstant paskelbtiems tarptautiniams konkursams ir projektus įgyvendinančiai įmonei LITGRID AB neturint pasirašytų sutarčių su rangovais, buvo numatytos potencialiai būtinos lėšos projektų įgyvendinimui. Projektus įgyvendinančiai įmonei LITGRID AB sudarius konkrečias sutartis su rangovais lėšų poreikis pagal sutartis persikėlė į 2013 ir 2014 m.</p> <p>Syderių projektui buvo numatyta 4394 tūkst. Lt, panaudota 1129,3 tūkst. Lt. Mažesnė TEN-E lėšų suma 2012 m. panaudota nei planuota, nes vėlavo viešųjų pirkimų procedūros, vėliau buvo pasirašytos sutartys, nusikėlė gręžinių gręžimo darbai. Syderiai 2R ir Syderiai 2R1 baigti gręžti 2012 m. gruodžio mėn., todėl atsiskaitymai už juos perkelti į 2013 m.</p>

1.2.2. Europos ekonomikos gaivinimo programos lėšos	71.068,0	0	0 %	Rengiant 2012 m. ministerijos biudžetą, Ekonomikos gaivinimo programos lėšos buvo suplanuotos nacionaliniame biudžete. Atsižvelgiant į patvirtintas Europos Sąjungos finansinės paramos, teikiamos energetikos srities projektams iš ekonomikos gaivinimo programos, įgyvendinimo Lietuvoje administravimo taisyklės (Žin., 2012, Nr. 60-3027) (suderintos su Finansų ministerija) Europos Sąjungos finansinės paramos, teikiamos energetikos srities projektams iš Ekonomikos gaivinimo programos, lėšas nenumatoma skirstyti per Nacionalinį biudžetą.
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos				
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)				

Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programa (kodas 01.87)

Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programą įgyvendinantis tikslas – kaupti naftos produktų valstybės atsargas, įgyvendinant ES ir nacionalinės teisės reikalavimus.

Pagal 2006 m. liepos 24 d. ES direktyvos 2006/67/EB reikalavimus, ES valstybė narė turi būti sukaupti 90 dienų vidutinio vartojimo poreikius atitinkančius naftos produktų atsargų kiekius, kurie būtų panaudoti ekstremalios energetikos padėties atveju.

Reikalaujamos 90 dienų (valstybės biudžeto lėšomis kaupiamos 30 dienų, naftos produktus gaminančių ir importuojančių įmonių lėšomis – 60 dienų) atsargos buvo sukauptos 2009 m. gruodžio 31 d. Sukaupus reikalaujamą atsargų kiekį, 2012 metais lėšos naudotos naftos produktų atsargoms tvarkyti.

Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
1 tikslas: Kaupti naftos produktų valstybės atsargas, įgyvendinant ES ir nacionalinės teisės reikalavimus				
R-01.87-01-01	Įpareigojimo sukaupti ir išlaikyti naftos produktų valstybės atsargas ne mažiau kaip 90 dienų vykdymas, proc.	100	100	100
1 tikslo uždavinys: Tvarkyti sukauptas naftos produktų valstybės atsargas				
P-01.87-01-01-01	Įpareigojimo valstybės lėšomis sukaupti ir išlaikyti ne mažiau kaip 30-ies dienų poreikį atitinkančių naftos produktų valstybės atsargas vykdymas, proc.	100	100	100

2010-2012 metais VĮ Lietuvos naftos produktų agentūra įvykdė pagrindinį jai pavestą uždavinį – kaupti ir tvarkyti valstybės naftos produktų atsargas, kurių įmonė turi kaupti tiek, kad jų pakaktų ne mažiau kaip 30 dienų, skaičiuojant pagal vidutinį dienos vidaus suvartojimą per praėjusius kalendorinius metus. Nuo 2011 m. įmonėje buvo imtasi priemonių valstybės atsargų benzino ir dyzelino natūralios netekties nuostoliams sumažinti – per 2011-2012 m. dėl benzino saugojimo natūralių netekčių atsiradusius nuostolius pavyko sumažinti 27 kartus, o dyzelino – daugiau kaip 6 kartus. Dėl natūralių netekčių įmonė 2009-2010 metais patyrė 582,66 tūkst. litų nuostolio, tuo tarpu 2011-2012 metais sumažinus natūraliąsias netektis – tik 35,7 tūkst. litų, t. y. 16,3 karto mažiau, nors saugomas naftos produktų kiekis nuo 2009 m. nemažėjo ir technologinės laikymo sąlygos nesikeitė. Agentūros veikla finansuojama Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programos vykdymui skirtomis valstybės biudžeto lėšomis. Nuo 2010 metų įmonei žymiai sumažinti asignavimai valstybei nuosavybės teise priklausančių naftos produktų ir naftos valstybės atsargų kaupimo bei tvarkymo turto patikėjimo teise programos vykdymui. Asignavimų sumą viršijančias sąnaudas įmonė kompensuoja iš papildomos veiklos gaunamomis pajamomis – iš naftos produktų valstybės atsargų kaupimo ir tvarkymo paslaugų kitiems ūkio subjektams teikimo įmonė 2010 m. gavo 3,4 mln. Lt, 2011 m. – 1,8 mln. Lt, 2012 m. – 4,6 mln. Lt pajamų.

Valstybės naftos produktų atsargų kaupimo ir tvarkymo programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1+2)	2.800	2.800	100,00 %
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	2.800	2.800	100,00 %
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

2. Strateginis tikslas (02) ir jo įgyvendinimo programa

Energetikos ministerijos veiklos strateginis tikslas (02) – **užtikrinti saugų ir sklandų Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesą skaidriai ir efektyviai panaudojant tam skiriamas lėšas.**

Strateginiu tikslu (02) įgyvendinami Stojimo į Europos Sąjungą sutarties protokole Nr. 4 „Dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje“ numatyti įsipareigojimai.

Strateginio tikslo (02) efekto vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2011-ųjų metų	2012-ųjų metų	2013-ųjų metų	2014-ųjų metų
E-02-01	Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams finansuoti reikalingų lėšų užtikrinimas, procentais	100	100	100	100
E-02-02	Ignalinos AE I ir II bloko pakeistos eksploatavimo licencijos galiojimas, procentais	100	100	100	100

Strateginio tikslo (02) efekto vertinimo kriterijų reikšmės (lėšos darbams finansuoti užtikrinimas) pasiektos, tačiau dalis lėšų, valdomų pačios VĮ Ignalinos atominė elektrinė, buvo panaudota neefektyviai.

Strateginiam tikslui (02) įgyvendinti buvo vykdoma **Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programa (kodas 72.10).**

Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos tikslas – užtikrinti saugų sustabdytos Ignalinos AE išlaikymą įgyvendinant eksploatavimo nutraukimo projektus.

Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
1 tikslas: Užtikrinti saugų sustabdytos Ignalinos AE išlaikymą įgyvendinant eksploatavimo nutraukimo projektus				
R-72.10-01-01	Galutinio eksploatavimo nutraukimo plano vykdymas, proc.	35	35	100
1 tikslo uždavinys: Įgyvendinti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo projektus pagal nustatytą grafiką				
P-72.10-01-01-01	Eksploatavimo nutraukimo projektų įgyvendinant Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo programą skaičius, vnt.	25	25	100
P-72.10-01-01-02	VĮ IAE Galutinio eksploatavimo nutraukimo plano patvirtinimas, vnt.	1	–*	–
* Buvo parengtas atnaujintas Ignalinos AE galutinis eksploatavimo nutraukimo planas, tačiau jis nebuvo patvirtintas, kadangi nebuvo žinoma tiksliai ES finansinės paramos 2014-2020 m. laikotarpiu apimtis.				

Įgyvendinant Ignalinos programos projektus, 2012 m. buvo užtikrinama saugi sustabdytų Ignalinos AE blokų priežiūra, perkamos blokams priežiūrėti ir eksploatavimo nutraukimo projektams įgyvendinti reikalingos atsarginės dalys, įrankiai ir įranga. Šiuo metu abu Ignalinos AE reaktoriai yra sustabdyti ir yra saugaus išlaikymo fazėje. Iš I-ojo reaktoriaus kuras yra visiškai iškrautas į panaudoto kuro aušinimo baseinus (1661 branduolinio kuro kasetė). 2011 m. vasario 1 d. pradėtas

panaudoto branduolinio kuro iškrovimas iš II-ojo reaktoriaus ir jo perkėlimas į aušinimo baseinus (2012 m. pabaigoje buvo likę dar 1171 branduolinio kuro kasetės). Tęsiami turbinų, generatorių su pagalbinėmis sistemomis, maitinimo ir šilumos tiekimo įrenginių išmontavimo darbai. Baigtas įgyvendinti Ignalinos AE termofikacijos įrangos išmontavimo ir dezaktyvavimo projektas. Buvo parengtas atnaujintas Ignalinos AE galutinis eksploataavimo nutraukimo planas, tačiau jis nebuvo patvirtintas, kadangi nebuvo žinoma tiksli ES finansinės paramos 2014-2020 m. laikotarpiu apimtis. Stiprinant eksploataavimo nutraukimo projektų sutarčių vykdymo kontrolę, Ignalinos AE konsultantai teisininkai atliko vėluojančių projektų rangovų reiškiamų pretenzijų pagrįstumo analizę, teikė pagalbą derybose su rangovu dėl sutarčių pakeitimo. Tačiau nepasiekus susitarimų su uždarymo darbų rangovais, 2012 m. gruodžio 13 d. vykusio Europos donorų asamblėjos konferencija sustabdė finansavimą didžiausiam ir svarbiausiam Ignalinos atominės elektrinės uždarymo projektui B1 (laikinajai panaudoto branduolinio kuro saugyklos), kuris turėjo būti baigtas dar 2010-2011 metais.

Tęsiamas techninės pagalbos VATESI projektas. Įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus Ignalinos AE regiono savivaldybėse, atnaujinti Ignalinos rajono savivaldybės Didžiasalio „Ryto“ vidurinės mokyklos ir Ignalinos Česlovo Kudabos pagrindinės mokyklos pastatai, apšiltinti Visagino vaikų lopšelio – darželio „Auksinis raktelis“, „Atgimimo“ gimnazijos ir Visagino sporto centro pastatai, pradėti Zarasų rajono savivaldybės darželio „Sartukas“, „Ažuolo“ gimnazijos, vaikų darželio „Lakštingala“ pastatų atnaujinimo darbai.

Siekiant užtikrinti tolesnę Europos Sąjungos finansinę paramą Ignalinos atominės elektrinės eksploataavimo nutraukimo darbams, finansavimo poreikis 2014-2020 m. buvo pristatytas ES institucijose ir šalims narėms, dalyvauta derybose, vykstančiose atitinkamuose ES Tarybos formatuose.

Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas	Susidariusių skirtumų priežastys
Iš viso asignavimų programai (1+2)	308.617,0	127.093,8	41,2 %	
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:				
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	308.617,0	127.093,8	41,2 %	
iš jo:				
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	20.999,0	20.860,6	99,3 %	

1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	287.618,0	106.233,2	36,9 %	<p>1. WFA.12 projektas: CPVA patikrintos tarpinio mokėjimo prašymo už 2012 m. I pusm. ir avansinio mokėjimo prašymo už 2012 m. II pusm sumos yra mokėtinos (viso: 67200 tūkst. Lt), tačiau nebuvo apmokėtos per 2012 m., nes Ignalinos atominė elektrinė neįgyvendino Europos Komisijos 2011 m. gruodžio 16 d. rašte Nr.ENER-D2/SMAD(2011)1489673 nustatytų sąlygų. Ignalinos atominė elektrinė įvykdžius sąlygas, mokėjimai bus atlikti.</p> <p>2. Mažiau nei planuota išmokėta pagal projektą UTS.11, nes Ignalinos atominės elektrinės išlaidos šildymui buvo mažesnės nei planuota dėl švelnesnių oro sąlygų (8000 tūkst. Lt). Sutaupytos lėšos bus skirtos kitiems projektams finansuoti.</p> <p>3. Užtrukę projektų pirkimų procedūros, todėl laiku nepanaudotos lėšos (projektai EQS.10, EQS.11, XWS.11, 67000 tūkst. Lt).</p> <p>4. Užtrukę leidimų gavimo procedūros arba dokumentų derinimas su valstybės institucijomis, dėl ko vėliau nei planuota pradėti darbai vykdant projektus INF.02 ir LED.01 (11560 tūkst. Lt).</p> <p>5. Pasikeitus sprendimams dėl elektros tiekimo, projekto B35 įgyvendinimas atidėtas iki 2022 m. (1700 tūkst. Lt).</p> <p>6. Dėl papildomo dokumentų derinimo su reguliuojančiomis institucijomis užtruko pasirengimas projektui LFL.02 (26000 tūkst.Lt).</p>
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos				
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)				

Energetikos ministerija yra Europos Sąjungos paramos Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimui lėšų, kurias administruoja VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra, asignavimų valdytojas. Valstybės lėšų naudojimą kontroliuojančios institucijos nenustatė Energetikos ministerijos valdomų Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo (valstybės biudžeto) lėšų neefektyvaus lėšų naudojimo atvejų ar panaudojimo pažeidimų.

Be to, dalį Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimui finansuoti numatytų lėšų tarptautiniai donorai skyrė kaip įnašą į Tarptautinį Ignalinos eksploataavimo nutraukimo rėmimo fondą (TIENRF), kurį administruoja Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Vėluojantys eksploataavimo nutraukimo projektai B1 ir B2/3/4 finansuojami TIENRF lėšomis. Įvertinus šių projektų įgyvendinimo būklę, svarstyti, ar TIENRF administratorius tinkamai vykdė jam pavestas funkcijas.

Kai kurioms Ignalinos AE eksploataavimo nutraukimo veikloms finansuoti naudojamos pačios įmonės lėšos. Tačiau dėl neefektyvaus įmonės turto valdymo ir laikinai laisvų lėšų investavimo įmonė prarado „Snoro“ ir Ūkio bankuose laikytas lėšas (atitinkamai 89,8 mln. Lt ir 15 mln. Lt).

III. KOORDINUOJAMŲ TARPINSTITUCINIŲ VEIKLOS PLANŲ, PLĖTROS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ ĮGYVENDINIMAS

2012 m. Energetikos ministerija nekoordinavo tarpinstitucinių veiklos planų įgyvendinimo, plėtros programų, o Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija buvo vykdoma per Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančią programą (kodas 01.01) (detalesnė informacija apie programos vykdymą pateikta II dalyje).

IV. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

2012 metais Energetikos ministerija įgyvendindama Vyriausybės programos nuostatas, pagrindinį dėmesį skyrė: 1) strateginių energetikos infrastruktūros projektų – suskystintų gamtinių dujų terminalo, elektros jungčių su Lenkija ir Švedija, naujos regioninės atominės elektrinės Visagine – įgyvendinimui spartinti, 2) energijos rinkos santykių sukūrimui (ES trečiojo energetikos paketo nuostatų įgyvendinimui), 3) energijos efektyvumui bei atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai didinti.

Esminiai sprendimai elektros, atsinaujinančių energijos išteklių, dujų, šilumos, energetinio efektyvumo didinimo srityse numatyti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje 2012 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XI-2133. Svarbiausias strategijoje iškeltas tikslas – Lietuvos energetinės nepriklausomybės iki 2020 m. užtikrinimas, sustiprinsiantis Lietuvos energetinį saugumą ir konkurencingumą.

Regioniniai energetikos infrastruktūros projektai. Siekiant sujungti Lietuvos energetines sistemas su Europos Sąjungos sistemomis, 2012 metais pasiekti svarbūs strateginių infrastruktūrinių energetikos projektų įgyvendinimo rezultatai (detalesni rezultatai įgyvendinant suskystintų gamtinių dujų terminalo, elektros jungties su Lenkija („LitPol Link“), elektros jungties su Švedija („NordBalt“) ir naujos atominės elektrinės projektus aprašyti I dalyje).

2013 metais bus užtikrinama sėkminga suskystintų gamtinių dujų terminalo, elektros jungties su Lenkija („LitPol Link“), elektros jungties su Švedija („NordBalt“) projektų įgyvendinimo tąsa.

Dėl naujos atominės elektrinės statybos Lietuvos Respublikoje 2012 m. spalio 14 d. kartu su Seimo rinkimais įvyko konsultacinis (patariamasis) referendumas. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino rezoliuciją, kuria iki 2013 m. gegužės 15 d. siūloma Vyriausybei įvertinti konsultacinio (patarimojo) referendumo rezultatus. Šiuo pagrindu Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas 2013 m. sausio 17 d. potvarkiu Nr. 25 sudarė darbo grupę, kuri pateiks pasiūlymus dėl ekonomiškai optimalios ir vartotojams palankiausio apsirūpinimo elektros energija ir kitais energijos ištekliais.

Elektros energetikos sektorius. 2012 metų rugsėjį, įgyvendinant perdavimo veiklos atskyrimo nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklos principą, Ūkio ministerija tapo atsakinga už ūkinę – komercinę elektros energetikos sritį, o Energetikos ministerija – už strateginių elektros energetikos uždavinių vykdymą (detalesni rezultatai įgyvendinant elektros energetikos sektoriaus pertvarką aprašyti I dalyje). Tačiau Ūkio ministerija, formuodama įmonių veiklos valdymo, įmonių teisės, konkurencijos, verslo aplinkos gerinimo, investicijų bei eksporto skatinimo ir kitas su ūkio subjektų veikla ir jos reglamentavimu susijusias politikas ir valdydama „Visagino atominės elektrinės“ akcijas galėjo patekti į natūralų interesų konfliktą. Todėl 2013 m. vasario mėnesį bendrovės „Visagino atominė elektrinė“, kaip Lietuvos elektros energetikos sektoriaus įmonių grupės, akcijų valdymas buvo perduotas Finansų ministerijai.

Nepažeidžiant elektros energetikos sistemos saugumo, 2012 m. gruodžio 19 d. buvo priimtas Vyriausybės nutarimas, sumažinantis remiamos elektros energijos gamybos „Lietuvos elektrinėje“ 2013 metams kiekį nuo 1,53 TWh iki 0,9 TWh, dėl ko planuota elektros energijos kaina, turėjusi įsigalioti nuo 2013 m. sausio 1 d., sumažėjo 1-1,5 ct/kWh.

Dujų sektorius. Lietuvos dujų sektoriuje, remiantis Europos Sąjungos trečiojo energetikos paketo nuostatomis, taip pat buvo įgyvendinama pertvarka (detalesni rezultatai įgyvendinant gamtinių dujų sektoriaus pertvarką aprašyti I dalyje). 2013 metais toliau įgyvendinamos gamtinių dujų pertvarkos esmė – sukurti sąlygas konkurencijai ir alternatyviam dujų tiekimui bei užtikrinti konkurencingas ir skaidresnes dujų kainas.

Atsinaujinantys energijos ištekliai. 2012 metais Vyriausybė patvirtino Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą, nustatantį atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo Lietuvos Respublikoje energijai gaminti paramos schemą sudarančių skatinimo priemonių taikymo bendruosius kriterijus, reikalavimus, tvarką ir sąlygas.

2013 m. sausio 3 d. Energetikos ministro įsakymu sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė teikti pasiūlymus atsinaujinančių išteklių energijos konkurencingos gamybos, panaudojimo, skatinimo ir rėmimo ilgalaikės programos, kuri užtikrintų optimalią šių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti plėtrą.

2013 m. sausio 17 d. priimtas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas, kuriuo pakeistos saulės šviesos energijos elektrinių plėtros sąlygos. Priimtomis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pataisomis buvo sustabdyta nebevaldoma saulės šviesos energetikos plėtra ir užtikrinta viešojo intereso apsauga, kad ateityje būtų galima išvengti elektros energijos kainų didėjimo (per 2012 metus buvo pateikta apie 15 000 prašymų instaliuoti beveik 500 MW suminės galios saulės šviesos energijos elektrinių (iki 30 kWh galingumo; tai būtų pareikalavę papildomai apie 500 mln. litų subsidijų kasmet, kas pabrangintų elektros energiją vartotojams iki 5 ct/kWh).

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas. 2012 metais dalyvauta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo rengime. 2013 metais pradėtas rengti Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę planas.

Šilumos ūkis. 2012 metais parengtas ir pristatytas Vyriausybei Šilumos ūkio įstatymo projektas. Nauja įstatymo redakcija siekiama užtikrinti, kad centralizuotai pagaminta šiluma gyventojams būtų tiekama už ekonomiškai pagrįstą mažiausią kainą.

2013 metais bus toliau tobulinama šilumos tiekimo veiklos reguliavimo ir kontrolės sistema, siekiant sumažinti šilumos kainas vartotojams. Esminė šilumos ūkio pertvarka numatoma 2014 metais.

V. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

Energetikos ministerija, įvertinusi 2012 metais vykdytas programas ir pasiektus rezultatus, 2013 metais ketina didžiausią dėmesį skirti šiems prioritetams (atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus 2013 metų veiklos prioritetus energetikos srityje (pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. sausio 28 d. pasitarimo sprendimu (protokolo Nr. 6)):

1 prioritetas. Nacionalinės energetikos strategijos peržiūra, siekiant ekonomiškai optimalaus ir vartotojams palankaus apsirūpinimo energijos ištekliais.

2 prioritetas. Strateginių energetikos projektų įgyvendinimo tąsa (suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto įgyvendinimas; tarpvalstybinių elektros jungčių su Švedija ir Lenkija statyba; integracija į Europos Sąjungos energetikos rinką ir kt.).

3 prioritetas. Darni atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra.

4 prioritetas. Ignalinos AE uždarymo darbų spartinimas ir gebėjimų vykdyti eksploatavimo nutraukimo projektus stiprinimas.

Energetikos ministras

Jaroslav Neverovič